

Indhold

Indledning	9
1. Sammenhængen mellem arv og miljø for følelsesmæssig udvikling	11
1.1. Børns medfødte temperament	12
1.2. Forældrenes asymmetriske ansvar	13
1.3. Præsentation af bogens hovedpersoner: Tobias, Malene og Benjamin	15
Eksperimenter	21
Om arv og miljø	21
Øvelser	21
Temperament	21
Spørgsmål vedr. Tobias, Malene og Benjamin	21
2. Den treenige hjerne	23
Udvikling på det autonome niveau	27
Udvikling på det limbiske niveau	28
Udvikling på det neokortikale niveau	28
Kritiske modningsperioder	32
2.2. „Windows of opportunity“	32
2.3. Den nærmeste udviklingszone	34
3. Det autonome niveau	39
3.1. Barnets medfødte evne til at kommunikere og synkronisere sig med andre	40
3.2. Dannelsen af samhørighedsbånd	43
3.3. Makro- og mikroregulering	44
3.4. Synkronisering og fælles opmærksomhed	47
3.5. Spejlneuroner	48
3.6. Relevante hjernestrukturer til autonom regulering	50
Hjernestammen	51
Det retikulære aktiveringssystem	51
Det autonome nervesystem	52
Vagusnerven, trillingenerven og ansigtsnerven	53
Lillehjernen	53
Thalamus	53
Hypothalamus	54

Eksperimenter	54
Om synkronisering	54
Still-face eksperimentet	55
Filmklip	56
Mor og Aaron	56
Mor og Knud, mor og Olivia	56
Øvelse	57
Afstemningsprocesser	57
Spørgsmål vedr. Tobias, Malene og Benjamin om autonom regulering	58
4. Det limbiske niveau	59
4.1. Empatisk sansning	60
4.2. Tilknytningsadfærd	62
4.3. Trygge og utrygge tilknytningsmønstre	63
4.4. Relevante hjernestrukturer til limbisk regulering	71
Insula	72
Amygdala	72
Hippocampus	73
Gyrus cinguli	74
Eksperimenter	74
Konsekvensen af moderdeprivation	74
Spejlneuroner	75
Strange Situation Test	76
Filmklip	77
Mor og Knud	77
Mor og Magdalene, mor og Sasan	77
Øvelse	78
Genopfyldningscirklen	78
Spørgsmål vedr. Tobias, Malene og Benjamin om limbisk regulering	79
5. Det præfrontale niveau	81
5.1. Social refereren	83
5.2. Skam, skyld, stolthed, samvittighed og moral	83
5.3. Venskaber, gruppetilhørsforhold og gruppefællesskab	88
5.4. Legens betydning	90
5.5. Udvikling af symboliseringsevne og mentalisering	95
5.6. Relevante hjernestrukturer til præfrontal regulering	102
Frontallapperne	103
Parietallapperne	103
Præfrontal cortex	103

Ekspirimentet	104
The Visual Cliff	104
Selvgenkendelse	105
Skam/stolthed	106
Marshmallow-eksperimentet	106
Broccoli-eksperimentet	107
Theory of Mind-eksperimentet	108
Filmklip	108
Marcus, Sasan, Kaja	108
Øvelse	109
Mentalisering – lægens dilemma	109
Spørgsmål vedr. Tobias, Malene og Benjamin om præfrontal regulering	110

6. Den livslange udvikling 111

6.1. Den psykologiske arv og tilknytningens betydning fra vugge til grav	112
6.2. Manglende følelsesmæssig udvikling og menneskets selvbeskyttelsesstrategier	115
6.3. Udvikling af selvreguleringskapacitet med udgangspunkt i den nærmeste udviklingszone	118
Ekspirimentet	120
Forskellen på ubevidst og bevidst hukommelse	120
Øvelse	121
Spørgsmål vedr. Tobias, Malene og Benjamin	121

Afslutning 123

Appendiks 125